

4. ખોરાકનું સંચાલન

શિયાળામાં ઝીંગાને સવારે 10 વાગ્યાથી રાત્રે 8 વાગ્યા સુધી જ ખોરાક આપવાની ભલામણ કરવામાં આવે છે. આ સમયગાળાની બહાર પાણીનું તાપમાન ઓછું હોવાથી ઝીંગા સામાન્ય રીતે ખોરાક લેતા નથી. Check Tray દ્વારા ખોરાક બાકી રહે છે કે સંપૂર્ણ ખવાઈ જાય છે તે નિરીક્ષણ કરવું જોઈએ.

5. સ્ટોકિંગ ઘનતા (Stocking Density)

શિયાળામાં પ્રતિ ચોરસ મીટર 20 થી 25 ઝીંગાની ઓછી સ્ટોકિંગ ઘનતા રાખવાથી ઝીંગાનો વિકાસ વધુ સારો થાય છે અને બચાવ દરમાં વધારો થાય છે. ઉપરાંત, 50 થી 60 કાઉન્ટના નાના કદે પાકની કાપણી કરવી વધુ યોગ્ય ગણાય છે.

6. એરેશનનું સંચાલન

વહેલી સવારે 2 વાગ્યાથી 6 વાગ્યા સુધી અનાવશ્યક એરેશન ટાળવાની સલાહ આપવામાં આવે છે, પરંતુ વિઘટિત ઓક્સિજન (DO)નું સતત નિરીક્ષણ કરવું જરૂરી છે. આથી પાણીનું તાપમાન વધુ ગરમ રહેવામાં મદદ મળે છે.

7. કેલ્શિયમ ઓક્સાઇડ (ચૂનો) નો ઉપયોગ

રાત્રિના સમયે 5 થી 10 કિલોગ્રામ કેલ્શિયમ ઓક્સાઇડના ગાંઠો તળાવમાં મૂકવાથી ઉત્પન્ન થતી ગરમી તળિયાના પાણીનું તાપમાન જાળવવામાં મદદરૂપ બને છે.

8. રોગ નિવારણ

શિયાળામાં તાપમાનના સતત ફેરફારોને કારણે ઝીંગા White Spot Syndrome Virus (WSSV) જેવા રોગો માટે વધુ સંવેદનશીલ બની જાય છે. તેથી PCR Tested અને રોગમુક્ત બીજનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ તથા Biosecurity ના તમામ નિયમોનું પાલન કરવું જોઈએ.

શિયાળામાં પાણીની ગુણવત્તા માટે ભલામણ કરેલ મર્યાદા

પરિમાણ	યોગ્ય મર્યાદા
તાપમાન	28–30°C
DO	>5 ppm
pH	7.5–8.5
Salinity	20–25 ppt

શિયાળામાં સામાન્ય સમસ્યાઓ અને ઉકેલ

સમસ્યા	કારણ	ઉકેલ
ખોરાક ઓછું ખાવું	નીચું તાપમાન	Feeding time બદલવો

સફેદ ડાઘ રોગ	Temperature stress	PCR Tested Seed નો ઉપયોગ
ધીમો વિકાસ	Low metabolism	ઓછી stocking density રાખવી

ખેડૂતો માટે ખાસ સલાહ

- સવારે Feeding ટાળો.
- PCR Tested SPF Seed નો ઉપયોગ કરો.
- અચાનક પાણી બદલાવ ટાળો.
- DO નું સતત Monitoring કરો.
- અતિરિક્ત Feeding ન કરો.

આર્થિક લાભ

યોગ્ય શિયાળું સંચાલનથી જીવંતતા વધે છે, FCR સુધરે છે, રોગનું જોખમ ઘટે છે અને ઉત્પાદન ખર્ચમાં ઘટાડો થાય છે.

શિયાળામાં શું ન કરવું?

- વધારે Feeding ન કરવું.
- Untested Seed નો ઉપયોગ ન કરવો.
- ઓછા DO માં એરેશન સંપૂર્ણ બંધ ન કરવું.
- અચાનક પાણી બદલવું નહીં.

નિષ્કર્ષ

શિયાળામાં યોગ્ય પાણી સંચાલન, નિયંત્રિત ખોરાક અને બાયોસિક્યુરિટી અપનાવવામાં આવે તો ઝીંગા ઉછેર સફળતાપૂર્વક કરી શકાય છે અને ખેડૂતો વધુ ઉત્પાદન મેળવી શકે છે.

